

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
 Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
 Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A politika eseményei.

Budapest, április 28.

A mai napnak eseménye van. Természetes, hogy mindenki azonnal a Polónyi—Legyen pörre gondol. Megengedjük, hogy piaci értelemben csakugyan ez a nap eseménye; de magasabb és messzebb látó szempontból az egész per semmivé törpül azzal a tervvel szemben, melyet gróf Apponyi Albert közoktatásiügyi miniszter sző és amelyik tegnap került hézagoss formában a nyilvánosság elé.

Gróf Apponyi Albert közeledni akar Európához és végre akarja hajítani az általános iskolakötelezettségről szóló törvényt és másodsorban, de egyidejűleg be akarja hozni a teljesen ingyenes elemi népoktatást.

A miniszter már meg is csinálta volna az általános kötelező ingyenes népoktatást, ha tudta volna, miképpen kárpótolhatná a felekezeti és községeket az elmaradó tandíjakért és beiratási díjakért.

Fogas kérdés, de van egy igen egyszerű megoldása: államosítani kell az egész népoktatást és a felekezeti és községek egy csapásra megszabadulnak minden anyagi terhétől.

Es ez a megoldás magyar nemzeti szempontból fontosabb, mint minden más esetleges vivmány, — mert az egyetlen mód, hogy egy emberöltőn belül megszabaduljunk a nemzetiségi velleitásoktól és bevigyük isten igazába a magyarságot a hadseregbe is.

Politikai körökben mozgalom indult meg most, hogy az összefüggétségi törvényt, amely a közgazdasági élet számos vezető politikusát a képviselőházból kizárja, revideálják.

A gyáriparosok országos szövetségének tegnapi közgyűlésén Chorin Ferenc elnök kezdeményezésére ilyen értelmű javaslatot fogadtak el. A

gyűlést követő lakomán résztvett Sztérynyi államtitkár és Kossuth miniszter is, magánbeszélgetés közben a terv ismét szóba került és hirszerint a kormánynak ez a kéttagja nem idegenkedik az eszmétől. A reform, illetőleg a revízió természetesen alapvető változást okozna a politikai világban.

A horvát bán tegnap délután három órakor Budapestről Bécs-be utazott. Ma délelőtt a király külön kihallgatáson fogadta A bán horvát belső politikai ügyekről tett előterjesztést.

Gondnoksági ülés a városházán.

A tanyai iskolák ügye.

— április 28.

(Saját tudósítónktól.) A tanyai állami elemi iskolák gondnoksága minden hónap utolsó hétfőjén ülést tart, melyen az iskolák ügyeivel foglalkozik. Az április havi ülést tegnap délután 3 órakor tartotta meg a gondnokság Oláh Károly kulturatanácsnok elnökele alatt. Az ülésen jelen voltak Kovács József polgármester, Konez Ákos tb. tanácsnok, Somogyi Pál, Kenyeres Károly, Megyery Pál dr., Horváth János, Dávid Mihály, Roncsik Lajos főszámvévo, Szilágyi Bálint, Pálffy Lajos és Varga József tanítók.

Az ülés megnyitása után Konez Ákos tb. tanácsnok előterjesztette, hogy a kultuszminiszter által iskola felszerelésre küldött 600 korona elégtelen s javasolja, hogy a gondnokság 800 koronát kérjen. A gondnokság a javaslatot magáévé vette. Jelentette továbbá, hogy a miniszter Bokor József dr. egyetemi magántanárt megbízta a gazdasági ismétlő és a tanyai iskolák felügyelével.

A ref. egyház átiratot intézett a gondnoksághoz, hogy a tanyai iskolák tantermet engedje át a bizottság vasárnaponként istentisztelet tartására a tanyai népnek. Az iskolákban ilyenkor a papi funkciót a tanítók végeznék.

Megyery Pál dr. melegen pártolja a kérelmet s azt teljesítendőnek javasolja a tanyai gyermekek és lakosság vallásnevelési nevelése szempontjából.

A gondnokság úgy határoz, hogy a kérelemnek eleget tesz.

Konez Ákos előadó bejelentette végül,

hogy az ondódi új tanyai iskola helyét kijelölték. Indítványozza, mondja ki a gondnokság, hogy az iskola frontja ne 12, hanem 20 öl legyen. A gondnokság elfogadja az indítványt.

Ezzel az ülés véget ért.

A gyermekvédelem Debreczenben.

A menhelybizottság alakuló közgyűlése.

— április 28.

(Saját tudósítónktól.) Nagyszámú előkelő érdeklődő közönség részvételével folyt le városunkban vasárnap délelőtt a debreceni menhelybizottság alakuló közgyűlése. Az elhagyott gyermekek védelme és megmentése magasabb eszméjének a debreceni társadalmat megnyerni volt a közgyűlés célja. Feladatuk könnyű, mert nincs város az országban, amelynek társadalmá oly fogékony volna minden iránt ami szép és nemes, mint Debrecen városa.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Gróf Degenfeld József elnök megnyitván az ülést, üdvözli a bizottság tagjait s vendégeit. Felolvastatta a belügyminiszternek a bizottság megalakulása alkalmából az elnökhöz intézett leiratát. A közgyűlés az elnök indítványára gróf Andrassy belügyminisztert és S.él Kálmánt, a gyermekvédelmi törvény megalakítóját táviratiilag üdvözli. Ezután Edelsheim Gyulai Lipót gróf emelkedett szólásra. Szíveshöz szóló szavakban válaszolt a menhelybizottság feladatát, a társadalmunk emagasztos ügy iránti kötelességét s különösen a paronage gyakorlására kérte fel a társadalmat.

A nemes gróf a gyermekvédelem legbüggöbbs harcosa, ki önzetlenül, szerényen az elismerés legcsekélyebb megnyilvánulását is elhárította magáról, pedig fáradhatatlanul jár városról-városra, hogy a társadalmat a gyermekvédelemnek megnyerje. Utánna Ruffy Pál, az állami gyermekmenhelyek országos felügyelője, dr. Karsai Sándor, a „Liga” igazgatója és dr. Szilágyi Arthur Károly budapesti ügyvéd ismertettek szép szavakkal, hogy miképp segíthet a társadalom az államnak az elhagyott s különösen a züllött gyermekek megmentésében.

K. Tóth Kálmán ref. lelkész lendületes

Szén

csépléshez és gözeke szántáshoz. — Putnoki, sajószentpéteri, sajókazai, dísznós-horváti

tatai brikett, mely pótolja a poroszszénét

legolcsóbban és a legpontosabban szállit Hevesi Gyula Debreczen.

szép beszédben arra kérte az országos menhely bizottság kiküldötteit, hogy hassanak oda, hogy a menhely-bizottságok és a ténitők között — kik a nemes célnak hivatásuknál fogva is hasznos munkáit lennének — szorosabb kapcsolatot létesítsenek. Edelsheim Gyulai Lipót gróf ígéretet tesz, hogy ez életrevaló indítványt az országos menhely-bizottság elé terjeszti s annak kedvező fogadtatásáról a közgyűlést már most biztosítja. Az egybegyűlt közönség mindegyiket élvezetes előadásaiért igen lelkesen ünnepelte.

Ezek után az egyes bizottsági taghelyek töltötték be.

I. A gyermekvédelmi országos bizottságba beválasztottak: Kovács József polgármester, Szabó Kálmán uró, a közgyűlés alelnöke, dr. Csikos Sándor és Péntes Sándor árvasz. elnök.

II. A gazdasági albizottságba beválasztottak Wessprémy Zoltán alelnöke alatt: Berencs Jánosné (Hajdunánás), Bernáth Miklós (Hajduböcs örmény), dr. Propper Alajosné, Papp Béláné (Nagykároly), dr. Balkányi Miklós, özv. Varga Ferencné, dr. Kenézy Gyula, dr. Losonczy Álmós, dr. Peczkó Ernő és Kozma László.

III. Az állandó végrehajtó-bizottságba gróf Degenfeld József elnöke alatt: Wessprémy Zoltán, Porubszky Jenő, dr. Kenézy Gyula, dr. Lang Sándor, Bory Béla, Péntes Sándor, Kovács József, Kovács Gyula, Bészler Károly és dr. B. Oros Győző.

Ezen bizottság feladata, hogy a közönségnek gyermekvédelmi ügyben állandóan szolgálatára álljon, azt sürgős esetben saját hatáskörében elintézzé.

Végül Wessprémy Zoltán főispán meleg szavakkal megköszönte az országos menhely-bizottság kiküldötteinek önzetlen, buzgó fáradozását, elnök az ülést bezárta.

A közgyűlés után a kiküldöttek megtekintették az állami gyermekmenhelyet és a ref. szegényházat. Délben a Bika-szálloda éttermében jól sikerült társas-ebéd volt, a melyen a város előkelőségei közül mintegy 60-an vettek részt.

Városháza és vármegye

Fősorozás a központi járásban. Ma kezdődik Hajdúvármegye központi járásában a fősorozás, amely három napig fog tartani. A sorozást, melyen 150 ember fog előállni, Balmazújvárosban kezdik. Holnap és holnapután Samson, Vámospécs, Mikepécs, Tiszacsécs és Egyek következnek.

Az ispotályi vegyes bizottság. A ref. presbyterium átiratot intézett a városhoz, hogy az ispotályi vegyes bizottságba két tagot válasszon be a város. Minthogy azonban Debrecen városának négy tag kiküldésére van joga, a tanács tegnapi ülésén úgy határozott, hogy visszair a presbyteriumhoz, amelyben értesíti erről az egyháztanácsot.

A nagyerdei villák bérbeadása. A város nagyerdei villáiban levő nyári lakások közül hatra nem érkezett be ajánlat a kitűzött határidőre. E kiadatlan lakások közül azonban ötre érkezett be utólag ajánlat, a melyeket a tanács elfogadott. Az első számú lakás dr. Révi Nándor vette ki 700 koronáért, a hatodik számú Kisági Béla 350 koronáért, a tizedik számú lakást özv. Orosz Béláné 240 koronáért, a tizenharmadik számú Hartstein Kálmán 480 koronáért és a fürdőház épületében levő egy szobás lakást Kasszin Teréz 160 koronáért.

Alapítvány gyógyult betegek számára. A Debreceni Kölcös-szegélyző Egylet a közoktatókól kikérülő gyógyult betegek

számára egy 500 koronás alapítványt tett. Az alapítványi oklevelet az ügyészi hivatal megszerkesztette s tegnap terjesztette a tanács elé.

Baja kérelme. Baja városa átiratot intézett Debrecenhez, melyben a személtérakási szabályrendeletet kéri. A város megküldi a köztisztviselési szabályrendeletét, melyben a személtérakodásra is vannak intézkedések.

Megszűnt sertésvész. A VIII. állategészségügyi körzetben már megszűnt a sertésvész, amiről Leidl Emil főállatorvos tegnap jelentést tett a tanácsnak. A körzetben a zárlatot természetesen már feloldották.

Zilahy a helyárák felemeléséért.

A színházi bizottság nem engedélyezte.

Az új társulat névsora.

A színházi bizottság ülése.

— április 28.

(Saját tudósítónktól.) Hosszas hallgatás után tegnap délután ült újra össze a színházi bizottság. Az ülés legfontosabb tárgya Zilahy Gyula szinigazgató azon kérelme volt, hogy kiadásainak óriás mértékben emelkedésére való tekintetből emeljék fel a helyárákat huszonöt százalékkal. A helyárák emelése csak a páholyokra és a földszintre vonatkozott volna.

A színházi bizottság nem ellenezte a helyárák felemelésének eszméjét, annál kevésbé, mert a debreceni színház nivóján alul álló színházaknak is magasabbak a helyárai, de a fenálló szerződés értelmében jelenleg nem engedélyezték a helyárák felemelését, habár Oláh Károly tanácsnok indítványa szerencsésen megoldotta volna az ügyet.

Az ülésről alábbi tudósításunk szól:

Az ülésen Kovács József polgármester elnökelt. Jelen voltak Vecsey Imre főjegyző, Oláh Károly, Magoss György dr., Komlóssy Dezső, Szentkirályi Tivadar, Sámy Béla, Toth István, Burger Péter dr., Zilahy Gyula szinigazgató és Toth Emil dr. bizottsági jegyző.

Az ülés megnyitása után Oláh Károly tanácsnok előterjesztette, hogy a jó ékony közgyűlés az iránt folyamodott, hogy ez év december havában egy délután és este engedjék a közgyűlés számára a színházat. A bizottság kimondta, hogy elvileg nem ellenzi a színház átengedését.

Előadó bejelentette továbbá, hogy a főmérnököt meggyőzték volt, hogy a városi színház átalakítására nézve előterjesztést tegyen. Van egy terv az átalakítására nézve, a Jambor és Balint-féle, de ez már nem megfelelő és igen drága, mert ma 600 ezer koronát igényelne. A főmérnök azt javasolja, hogy nyilvános tervpályázatot írjanak ki, de ehhez szükséges a színház mai tervrajza. Ezért a színházat fel kell mérni, feltérképezni, ami 800 korona költségbe kerül s csak ha ez meg van, akkor lehet a tervpályázatot kiírni.

A bizottság a tanácshoz utalja az ügy előkészítését.

A helyárák emelése.

Zilahy Gyula szinigazgató ezután azon kérelmét terjeszti elő, hogy a színházi helyárákat 25 százalékkal emelhesse fel. Kérelmét több indokkal támogatja. Előadja, hogy néhány év alatt a színészek gázsija tetemesen megnövekedett. Horribilis módon emelkedett a szindarabok ára is. Mig egy-két év-tizede egy Rip előadási árja 80—100 frank volt, ma egy János vitéz, Vig özvegy 2500—3000 koronába kerül. Megdrágultak az igé-

nyek és az árak növekedésével a diszletezősek, jelmezések is. Az igazgatónak pedig nem szabad tartózkodni az előadásoktól sem. Beterjeszti az évi kiadásokról szóló kimutatását, mely fogalmat nyújthat az óriási költségeiről. Egy évi kiadása 235 353 korona. Ezután bemutatja néhány nagyobb vidéki színház helyárait. Így például Aradon a földszinti első emeleti páholyoknak 16—18 kor. az árak. Kecskeméten 12, Kaposváron 12, a földszinti ülőhelyek ára pedig 3 korona.

Az igazgató kérelméhez elsőnek Szentkirályi Tivadar szólott hozzá. Előadja, hogy ő volt az első, aki a színházi helyárák felemelését proponálta, mivel a debreceni színház nivóján álló vidéki színházak helyárai mind magasabbak. De mikor a helyárák felemelésének szüksége előáll, figyelembe kell venni a fenálló szerződést, mely ezt meg nem engedi. Am, ha az igazgató kívánja a helyárák felemelését, ennek megadása csak úgy lehetséges, ha új szerződést köt vele a város. Emeljék fel a helyárákat, de tegyék szabaddá a várost a szubvenciótól és a szubvenció összegét fordítsák egy oly amortizációs kölcsön törlesztésére, amelyből a színház átalakításának költséget fedezhetik. A mai állapotok megváltoztatása csak újabb szerződés, újabb bérbeadás útján lehetséges. Így igen jól fog majd kijönni az igazgató.

Komlóssy Dezső mindenben hozzájárul előtte szóló fejtegetéséhez. Csupán számokkal akarja az elmondottakat kiegészíteni. Ma az évi bevétel 238 ezer korona. 25 százalékos áremelkedés 60 ezer koronát jelent. De ha az áremelést csak a páholyokra és földszinti ülőhelyekre terjeszti ki, úgy is 30 ezer koronát jelent az áremelés, ez pedig megfelel a legfényesebb szubvenciónak. Jelen szerződés keretén belül a közönség megterhelését nem proponálja. Ez esetben a közönségnek is nagyobb igénye lehetne.

Burger Péter dr. úgy látja, hogy a debreceni közönség és a város áldozatkészsége oly nagy, hogy semmi szükség nincs a helyárák felemelésére. De ha felemelni akarják, úgy felesleges a szubvenció. Ezután ráter a múlt szezon műsorára, amely ellen mindenütt panaszt hall. Kifogásolja, hogy a fővárosi színházak műsordarabjait nem szerzte meg az igazgató.

A társulat ellen semmi kifogása nincs. Kitűnő erők vannak, de ezen erőköt rosszul alkalmazzák. Most is egy seleg kitűnő színész kénytelen elmenni.

Az igazgató helyzete.

Zilahy Gyula előadja, hogy beteresztette a színház jövedelmét, kiadását. Elismeri, hogy Debrecen színházjáró közönségének érdeklődése 50 százalékkal emelkedett, de a költségek 200 százalékkal emelkedtek. Ismételi, hogy kijelentette kérvényében, ha a bizottság kérelmét nem teljesíti, a szerződéshez mindenképpen tartja magát. Kijelenti, hogy a társulat vezetésében, amit csak emberileg lehet, mindent megtesz. Társulatában csupa elsőrendű tagok vannak. Az elment tagok helyébe azokhoz méltókat szerződ-tetett.

Oláh Károly igen nehéznek tartja az igazgató helyzetét. Felhossa, mily áldozatba kerül az igazgatónak a zenekar, amelynek 16 ezer koronával többet fizet ma, mint a katonazenekar működése idején. De meg kell fizetni most a jó erőket is, meg a kardalosos fizetése is jóval emelkedett. Ezekon kívül lényegesen emelkedett a darabok ára is és bár emelkedtek a bevételek is, de aránytalan, kisebb mértékben, mint a kiadások. Felemliti példának, hogy a város hasonlók okokból emelte vállalkozóinak is a szállítási árakat. Mellette van a helyárák felemelésének. De ennek ellenében meg kell az igazgatótól vonni a szubvenciót. Azt a 10 ezer koronát, amit eddig az igazgató kapott, fordítsák egy oly kölcsön törlesztésére, melyből a színház átalakítási költségeit fedezték. Kéri ezen indítványának elfogadását.

BUTOR-

KIALLITAST nyitottam a legjobb készítésű butorokból. Gyönyörű választék látható ebédlő, szalon hálószoba és egyéb butorokban, melyek a legolcsóbb árakban kaphatók: **WEISZGYULA kárpitos és díszítő** butorraktárában Széchenyi-utca 19. szám.

Elnöklő polgármester szavazásra teszi fel a kérdést, mire a bizottság 5 szóval 3 ellenében elveti az indítványt, vagyis nem engedi meg a helyárák felemelését.

Az új társulat.

Ezután Zilahy Gyula betérjeszti új társulatának névsorát, mely a következő:

Kemény Lajos opera és operette buffó, jellemszínész, Báthory Mária drámai és vígjátéki naiva, Bérczy Ernő lyrail szerelmes, naturbursch, Radó Anna opera és operette alt-énekesnő, Horváth Kálmán operette bonvivánt és népszínmű bariton-énekes, Bókás Gyula vígjátéki és jellem színész, Győre Alajos drámai és vígjátéki apa, Hahnel Aranka drámai és vígjátéki szende, Lukács Juliska tragédiái anyja, — Lónyai Piroska, operette szubrett-énekesnő (1908. évi augusztus 30-ig szerződve), szeptember 1-től Rózsa Lili, Ligeti Lajos, operette burleszk komikus. Ternyei Lajos, drámai hősszerelmes. Tallián László, társalgási színész. Zsigmondy Anna, operette szubrett és népszínmű énekesnő. Huzella Irén, drámai szende. Kovács Laura, drámai anyja. Gerő Ida, operette és vígjátéki anyja és énekes komika. Zilahy Gyula, bonvivánt, szalon-komikus. Zilahy Gyuláné, opera-, operette-, népszínmű énekesnő, koloratur. Torma Zsiga, opera és operette tenor. Krasznay Ernő, fiatal drámai hős és szerelmes. Ferenczy Frigyes, operette komikus, tenor buffó. Gazdy Aranka, fiatal drámai hős és tragédiái szende. Perényi József, segéd tenor. Sándory Kálmán, segéd színész (ügyelő). Karnagyok: Mártonfalvy György és Irmay Béla. Táncosnők: Percel nővérek. Kardalosok: 14 nő és 14 férfi. Zenekar: 24 tagu.

A bizottság a bejelentést tudomásul vette, azon jogának fenntartásával, hogy az új tagok felett fellépésük után kritikát gyakorolhasson.

Az ülés ezzel véget ért.

A kisiparosok és a szocializmus.

A debreceni kisiparosok gyűlése.

— április 28.

(Saját tudósítónktól) A szociáldemokrata párt legújabb keletű törekvése, hogy megnyerje a maga számára a kisiparosok nagy tömegét. Természetesen ez nehezen megy, mert a kisiparosok nagyrészt a szocialisták legerősebb fegyvere, a sztrájk, a bérmezgalom színtén sújtja, ennél fogva érdektelenségeikkel nem szívesen lépnek egy táborba.

Nemely városban azonban mégis sikerül a szocialistáknak a vörös zászló alá sorakoztatni a kisiparosoknak egy részét. Így történik ez most Debrecenben. Per hét óra erősen dolgoznak a debreceni szocialista vezeték, hogy táborukba tömörítsék a kisiparosokat. Jó alkalom is a toborzásra az ipartörvény revíziójának most vajdó kérdés és lokálisan, debreceni vonatkozásban a most következő ipartestületi elnökválasztás, melynél már szocialista jelölttel akarnak kirukkolni.

Ezt a célt szolgálta az a gyűlés, melyet vasárnap délutánra „kisiparosok gyűlése” cégér alatt a „Debrecen” szálló kerthelyiségében hívtak össze. A gyűlésen mintegy háromszázan vettek részt, jobbra szocialista munkások, kik mellett mindössze 50-60 kismester volt jelen.

A gyűlésen a szónokok beszéltek az ipartörvény revíziójáról. Minthogy sok építő kismester volt jelen hangulatkeltésképpen erősen nekitámadtak az építő iparosok szövetségének, mely szerintük csak a nagy vállalkozók érdekeit szolgálja. Majd Handler szocialista párttitkár foglalkozott hosszasan az új ipartörvénynek szerinte a kisiparosokra sérelmes pontjaival és a kismestereket tömörülésre hívta fel.

Az utolsó szónok Tokaji János volt ki a vasárnapra kitűzött ipartestületi elnökválasztás kérdésével foglalkozott. Beszéde közben többször felhangzott:

— Éljen Tokaji, mint az ipartestület új elnöke.

Ebből ítélve a szocialista érzelmi kismesterek jelöltje Tokaji János lesz az ipartestületi elnökválasztásnál. Kiküldtek ugyanis egy kandidáló bizottságot, de ez is Tokajit jelölte. Megválasztása azonban szinte kizártnak tekinthető, mert párhívei az ipartestületben elenyésző számban vannak.

A szanatóriumi színházi est.

Nagyszabású műkedvelő előadás.

— április 28.

(Saját tudósítónktól) A „József Főherceg-Szanatórium” debreceni főkja élén Ujhelyi Andrásné, Berger Morné, s özvegy dr. Róschnek Emilné urnőkkel május hó 9-én a színházban nagyszabású műkedvelői előadást rendez, mely alkalommal Farkas Inre s Dinszl Oszkár bájos kis dalműve „A két baba históriája” kerül színpadra, a címszerepben Náday Ilonka s Odry Lehellet, míg a baba kar a debreceni hölgykoszoru legbájosabbjai közül kerül ki. Egy kedves baba történet keretében zenélő csoda gyermek, éneklő, táncoló, füttyülő babák elbájoló csoportja mutatja be művészetét, iréfás tarkaságban, — vonzó előadásban.

Ezen rendkívül érdekesnek ígérkező műkedvelő előadásra már az összes páholyok elkérek s a támlásszékek javarésze is elkelt. Ami nem csoda, ha tekintetbe vesszük, hogy mintegy 40 eleven, ennivaló baba vesz részt eme gyönyörűen megírt bájos történet előadásában.

A műsor még nincs teljesen összeállítva miután folyton újabb s újabb számokat vesz fel a rendezőség, hogy minél feledhetetlenebbé tegye ezen estét, melynek fénye sikerét előre biztosítja a kiváló műelőadók művésze.

Ezen előadásra, melyet melegen ajánlunk olvasóink figyelmébe, a páholyjegyek ma déltől válthatók ki a Mihálovits győgszertárában, míg a támlásszékek ugyancsak holnap déltől kezdve adatkak ki a színházi pénztárnál.

VILÁGHIRŰ
BORSALINO
KALAPOK
FEKETEENÉL.

Színház.

MŰSOR:

Kedden Lili operette Komlóssy Emma felléptével „B” bérletben.

Szerdán Varázskeringő Komlóssy Emma felléptével „C” bérletben.

Csütörtökön Cassanova Komlóssy Emma utolsó felléptével „A” bérletben.

Pénteken A biboros színmű ujdonság „B” bérletben.

Szombaton A biboros színmű „C” bérletben.

Vasárnap este Drótostót operette kis bérletben.

* Komlóssy Emma, a debreceni közönség kedvelt művésznője ma kezdi meg három estére terjedő vendégszereplését a „Lili” operette címszerepében, holnap szerdán a Varázskeringőben Franci primás kisasszonyt játssza, csütörtökön folyó hó 30-án a Cassanova operette hármass nő szerepében lép fel utoljára.

— **Előköszületen.** Abonyi Árpád színműve „A gyerek” és a „Tatár járás” operette, mely a Vigszínház legnagyobb sikert aratott operetteje már a két ujdonságból megkezdődtek a próbák.

* A „Biboros” színmű lesz a legközelebbi ujdonság, melyre nagy ambícióval készül a személyzet. Az ujdonság főszereplői

Hahnel, Csáder J. Lukács, Ternyei, Bérczi, Békés, Győre, Krasznay, Ligeti, Talián stb.

VILLAMOS SZÍNHÁZ.

Az Uránusz mai kitűnő új műsora.

Este 6-tól 7-ig Jézus születése, élete és halála; félyhelyárákkal. — 7-től 8-ig a következő új műsor 1. Egyensúlyozás örültje (bohózat) — 2. Nick Carter (detektív történet). — 3. Hattyutenyésztés (tanulságos). — 4. Köpenicki szobor leleplezés (bohózat). — 5. A rossz barát (dráma). — 6. Az utolsó töltey (szenzációs). — 7. Felfeslett a nadragom (a szezon sláger bohózata). Műsorváltás fenntartva. 8-tól 9-ig Jézus születése, halála és élete visszavonhatatlanul utoljára. 9-től 10-ig. A fenti új műsor. A 7 és 9 óras előadások rendes helyáruak. Az előadások alatt Berci Lajos kitűnő zenekara játszik. Holnap szerdán délután 4-től 5-ig 5-től 6-ig félyhelyáru nagy gyermekelőadások. Este Este 6-tól rendes helyárákkal. Teljesen új műsor.

Hulla az erdőben.

Öngyilkos kőművesmunkás.

A sztrájk halottja.

— április 28.

(Saját tudósítónktól) Tegnap a kora reggeli órákban az Apafája erdőn Tóth utbiztos kocsin az Apafája erdőn hajtattott keresztül. Utközben a Hadházi uton az utközlemben egy fa ágára felakasztva egy 35-40 éves, egyszerű ruházatu, munkástormáju embert pillantottak meg. Szederjessé vált arcáról látták, hogy már nincs benne élet. Azonnal levágták ugyan, de már nem tudták rajta segíteni, az ismeretlen férfi halott volt.

Azonnal visszahajtottak a rendőrség nagyerdei őrházához, holnan az utbiztos jelentést tett a csendőrségnek az esetről. Két csendőr azonnal a helyszínen termett egy rendőr-orvossal, ki azonban szintén csak az órákkal megelőzőleg bejött halált konstalhatta. A csendőrök akutatták az ismeretlen férfi zsebeit, de semmiféle igazoló írást és egy szivartárcán kívül egyáltalában semmit nem találtak nála, amiből személyazonosságát megállapíthaták volna. Beszállították a közkórházba, hol a halottas házba helyezték közszemlére az agnoszkálás végett.

Mint az a reggeli órákban történt. Ugy dél felé egy fiatal egyszerű asszony járta be a rendőrséget s csendőrséget és férje után kérdezősködött, aki két nappal ezelőtt lakasukról nyomtalanul eltűnt és az a gyanuja, hogy valami kárt tett magában, mert pár hete folyton öngyilkossági tervekkel foglalkozott.

A szegény asszonyt a csendőrök kivezették a közkórházba. Itt szomorú meglepetés várt rá. Az erdőben felakasztva, holtan talált férjében férjre ismert rá. A szerencsétlen, özvegyen maradt asszony vallomása alapján aztán megállapították a csendőrök, hogy az ismeretlen férfit Szekeres Istvánnak hívják. Kőművessegéd volt s a Csapókerben lakott feleségével s egy felnőtt fogadott leányával. Szombaton eltűnt hazulról és hétfőn hajnalban öngyilkossági szándékból hosszas töprengés után az erdőben felakasztotta magát.

A szerencsétlen ember öngyilkosságának érdekes előzményei vannak. Szekeres István miután a sztrájk miatt Debrecenben nem kapott munkát, felment Budapestre, hol nagy szocialista léttére aláírta a bárcát s úgy dolgozott. Emiatt idehaza, mikor a fővárosból pár hét múlva visszakérült, folyton csipkedték, üldözték munkatársai. Arulónak kiállították ki és uton-utfélen a legkiméletelebb megtámadásban részesítették.

A végig zaklatott ember szinte halálra keseredett a folytonos üldöztetés miatt, munkát sem kapott, családjával a legnagyobb szükség elé nézett és a sok aggodalmat úgy vágta ketté, hogy felakasztotta magát.

Polónyi-Lengyel pör

Ma kezdték a főtárgyalást.

A szenzációs sajtópör.

— április 28.

Másfél évig tartó huza-vona után, amikor már régen elsimultak a hullámok, amelyeket a Polónyi-Lengyel-féle páros viaskodás annak idején felkavart, a nagy pör végre elérkezett utolsó stációjához. A budapesti esküdtbírósi tegnap kezdte meg annak a tárgyalásának a tárgyalását, amelyet Polónyi Géza volt igazságügyminiszter indított Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő ellen. Azalatt a hosszú idő alatt, amely el eltelt addig, amíg Polónyi Géza panaszára ne került a főtárgyalásra, nagyot változott körülmények között kerülnek egymással szembe.

Szenzációkban gazdag, izgalmasan érdekes tárgyalást vár a közönség, amelynek élénken emlékeztében vannak még a pör előzményei. Polónyi akkor még igazságügyminiszter volt, Lengyel pedig a függetlenségi párt tagja. Rögibb idő óta ellenséges volt közöttük a viszony, amely végnélkül valónak látszó, elkeseredett küzdelemben folytatódott. A botrány egyre dagadt s volt olyan idő, amikor a politikai élet nyilvános porondját Polónyi és Lengyel c-atazaja teljesen betöltötte. Ebben a puskaporos levegőben hangzott el néhai Halmos János volt polgármester egy megjegyzése amelyet a múlt év január 9-én a fővárosi közgyűlésén a társalgóban tett Polónyi Géza ellen. Ez a megjegyzés, amely az újságokban is napvilágot látott, megindította a lavinát. Polónyi lovasági elégtételt kért Halmos Jánostól, a volt polgármester azonban nem adott elégtételt és guny nyilatkozatot tett közzé.

A nyilatkozat nagy feltűnést keltett és a minisztertanácsot is foglalkoztatta, amely arra utasította Polónyit, hogy indítson sajtópört Halmos János ellen. A volt polgármester azonban orvosának dr. Wein Manó-nak a közbenjárására visszavonta sértő nyilatkozatát s így a sajtópörből semmi sem lett.

Ekkor váratlan fordulat történt. Lengyel Zoltán a „Nap” január 11-iki számában „Vadat emelek” című cikkében magáévá tette Halmos visszavont vádjait, sőt újabb vádat hozott föl Polónyi ellen. Közölt egy levelet is, amelyet Polónyi Tisza István gróf bukása idején Bécsbe írt báró Schönberger Beláné, Wallenstein Rózá-nak, aki az udvarral állítólag némi összeköttetésben állott s akitől információt kért az udvar és a király felfogásáról.

A pör főszereplői.

Lengyel Zoltán vádjával foglalkozott a minisztertanács, amelynek határozatából Polónyi Géza meg igazságügyminiszterségének idején, január 29-én megtette a foljelentést Lengyel ellen, de nyomban aztán lemondott állásáról.

Polónyi a sajtópör tárgyalására más esküdtbírósi kiküldését kérte, de a Kuria elutasította a kérelmet. Így került az ügy a budapesti esküdtbírósi elé, mely már réges-régen nem foglalkozott ennél nagyobb arányú és szenzációsabb bűnpörrel.

A hat napra előirányzott főtárgyalást Zsitvay Leó kuriai bíró vezeti. Szavazóbírák: Mikovics Károly és Sárkány Lajos törvényszéki bírák. A közzéadott Balás Elemér kir. ügyész képviseli. Személyesen jelent meg Polónyi Dezsővel Polónyi Géza, a sértett fél. A vádlott Lengyel Zoltánt Vázsonyi Vilmos védi.

A tárgyaló teremben.

Féltizkor már rogyásig tömve van a hallgatóság részére fentartott hely. Az országgyűlési képviselők a három részre osztott karzatot foglalták el.

Először Polónyi Géza foglalja el helyét. Oldalán a fia, Polónyi Dezső ül. Mellette és előtte az akták egész tömege, az aktákon túl pedig Balás Elemér kir. ügyész.

Most vagy tizenöt kötet hatalmas, nagy könyvet helyez el egy szolga a vádlottak padján. Bekötött lapok, amelyekre Lengyel Zoltánnak lesz szüksége a bizonyítási eljárás alatt. A könyvbástya mellé ül Lengyel Zoltán, a vádlott. Előtte egy kis asztal van. Mögötte a védői asztalnál ül Vázsonyi Vilmos, a védő.

A hangulat valóságos ünnepélyes, amikor Zsitvay Leóval élén bevonul a bíróság. Körülbelül tíz óra, amikor az elnök eszavakkal megnyitja a tárgyalást:

— A mai napra kitűzzük tárgyalásra Polónyi Géza országgyűlési képviselőnek mint főmagánvádlónak Lengyel Zoltán ellen sajtó útján elkövetett rágalmaszás cimen indított bűnpört. A vád a „Nap” 1907. január 21. számában megjelent, „Vadat emelek...” című cikket inkriminálja. A közzéadott dr. Balás Elemér ügyész képviseli. Megállapítja, hogy a felek megjelentek. A tanúk közül nem jelelt meg Sándor Pál, gróf Andrássy Gyula, Gschwindt György és Thaly Emil, a ki meghalt, valamint a Bécsből meghívott tanúk egy kivételével.

A vádlott kihallgatása.

Az elnök Lengyel Zoltánt, a vádlottat szólította.

Az elnök: Megértette a vádiratot?

A vádlott: Igen.

— Bűnösnek érzi magát?

— Nem.

— Ön gondoskodott arról, hogy a cikk megjelenjen?

— Igen.

— Miért nem érzi magát bűnösnek?

— Mert közérdekből tettem közzé a cikket.

— Volt önök között azelőtt is ellenséges viszony?

— Nem. Tisztán politikai küzdelemből eredt az ügy. A gyűlöletet nem ismerem. Az alkalmat, amiért a cikket meg kellett írnom, Halmos ismeretes nyilatkozata szolgáltatta, mert nem lehetett engedni, hogy egy halálosan beteg emberrel kegyeskedjenek egy olyan nyilatkozatot.

— Ön nyílt levél következtében lépett ki a függetlenségi pártból.

— Nem léptem ki, hanem egy viharos ülésen, történetesen a cikk megjelenése napján kizárak.

Köztem és a párt között politikai ellentétek voltak. Azt kívántam, hogy függetlenségi politikát csináljunk és a vezetők között ne tőrjünk inkorrekt embereket.

Az elnök elrendeli az inkriminált cikk felolvasását.

Miután az esküdtek letették az esküt, az elnök felolvastatta az ügyészi vádiratrendelkező részét.

Beke Erzsébet.

Jeszenszky Géza nagyszentmiklósi ügyvéd az első tanu.

Az elnök: Tudja azt ön, hogy Beke Erzsébet az öreg gróftól végkielégítést kapott?

— Ugy tudom kapott.

— És véglegesen rendezték a végkielégítést?

— Igen, gróf Nákó Sándor, a jelenlegi fumei kormányzó. Az okiratot az ő részéről Löwengárd János ügyvéd és Beke Erzsébet ügyvédje szerkesztették.

— Ki volt az az ügyvéd?

— A nevére nem emlékszem biztosan. Egy fővárosi ügyvéd volt.

— Polónyi Géza?

— Nem. Egészen bizonyos, hogy nem Polónyi. A végleges elintézés után Polónyi Beke Erzsébet megbízásából négy levelet intézett Nákó grófnak. Az első levélben arra kérte a gróft, hogy látogassa meg a Beke-ügyben. Erre a kegyelmes ur nem válaszolt. Azután engem bizott meg a gróf, hogy tárgyaljak ebben az ügyben. Beke Erzsébet ugyanis egy közjegyzői okirat alapján, amelyet az öreg gróf helyezett el, újabb követeléseket támasztott.

— Ön mit tanácsolt a grófnak? Az ön véleménye mi volt?

— Szerintem Beke Erzsébetnek nem volt joga újabb követelésekre s ezt a véleményemet el is mondtam a grófnak. De hogy kikerüljük a megaurcoltatását, megállapodtunk abban, hogy egyezséget kötünk.

— És megkötötték az egyezséget?

— Igen. Hatezer korona évjáradékot állapítottunk meg.

— A tárgyalásban résztvett Beke Erzsébet is?

— Nem.

— Az okiratot Beke Erzsébet aláírta?

— Igen.

— Ön is?

— Én is. Másnap Jeszenszky István közjegyzőnél.

— Polónyi appellált a gróf család gavallér voltára és említette az ügynek az újságban való esetleges szellőztetését?

— Igen.

— Esküt tehet ön erre?

— Igen.

— Ismeri ön az első okirat tartalmát?

— Igen.

— Körülbelül mennyi lehet az az összeg, amelyet a gróf Beke Erzsébetnek juttatott?

— Nem tudom biztosan.

— Az ön által szerkesztett okiratban 6000 korona évjáradékot állapítottak meg?

— Ugy emlékszem.

— Vallhatja azt ön, hogy Polónyi díjat követelt a gróftól?

— Nem.

— Mondta azt Polónyi, hogy ő gondoskodik a lapokban való közzétételéről?

— Nem.

— Olyan volt a színe a lapok említésének, mintha Polónyi azzal fenyegetőzni akart volna?

— Nem.

Vázsonyi Vilmos: Beke Erzsébet olyan viszonyban volt az öreg gróffal, hogy szabadulni kellett a karmai közül?

Az elnök: Bocsanat! Ez a kérdés személyes viszonyokat érint és személyeket sért.

Vázsonyi: Azt akarom igazolni, hogy olyan nőnek, mint amilyen Beke Erzsébet volt, ügyét tisztességes ügyvéd nem vállalhatja el.

Az elnök: Még a rablógyilkos ügyét is védi az ügyvéd. Ez az egyik. A másik az a kímélet, amellyel az elhunyt iránt tartozunk. Hanem úgy teszem föl a kérdést, hogy olyan nő volt-e Beke Erzsébet, hogy a vele való összeköttetést egy öreg urra nézve eléggé diszkreten ki nem fejezhetőleg kellemetlen volt?

— Igen.

— Bűnvádi eljárás volt folyamatban Beke Erzsébet ellen.

— Igen, zsarolásért.

Vázsonyi: Mennyi vagyonhoz jutott Beke Erzsébet a viszony révén.

A tanu: Körülbelül 200,000 koronához.

— Az öreg gróf maga akart tőle szabadulni.

— Igen.

— Az öreg gróf hogyan távozott el Abbáziából, Beke Erzsébettől?

— Abban a ruhában, ami rajta volt.

Valósággal szoknie kellett.

— Tud ön arról, hogy Beke Erzsébet revolverrel megfenyegette gróf Nákó Sándort és ügyvédjét, dr. Löwengrád Jánost.

— Erről nem tudok.

— Mikor ön találkozott Beke Erzsébettel Polónyi irodájában, mit mondott önnek?

— Panaszkodott, hogy nem tud megélni.

— Beszédéből ki lehetett venni, hogy mélyen süllyedt nő?

— Nem.

— Komolynak tartotta ön azt, hogy a dologból botrány lesz, éppen Polónyi irodájából kifolyólag?

— A gróf ur félt a botránytól. De hogy miért, nem tudom.

— Nem azért, mert az ügy Polónyi irodájában volt?

Az elnök (közbeszól): Ezt magától a gróftól tessék megkérdezni.

— Az évjáradékot Beke Erzsébethez vagy Polónyi irodájába küldték?

— Beke Erzsébetnek. Kivéve egy hátralékos összeget, amelyet Polónyi irodájába küldtünk.

— Mennyi volt ez az összeg?

— Körülbelül ezer korona.

— Az iroda küldött felszólítást?

— Igen, mert egy napot késtünk.
— Ezenkívül is küldött felszólítást Polónyi irodája?
— Egy ízben, amikor 72 fillér portó levonásáról értesített.

Az elnök: Amikor a lapok már szelvéstették az ügyet, Polónyi Géza kért nyilatkozatot a gróftól?

A tanu: Egy esti lap irt róla csak, az „Audap sti Napló”. Polónyi akkor olyan nyilatkozatot kért a gróftól, amely az ő működését korrektnak tünteti föl a Beke-ügyben.

— És kapott nyilatkozatot?

— Igen. A gróf megírta a nyilatkozatban az egész ügy történetét és kijelentette, hogy kritikát gyakoroljon Polónyi ügyvédi működése fölött.

Lengyel Zoltán: Gróf Nákó Kálmán mikor halt meg?

A tanu: 1902 december 30-ikán.

— Tud-e ön arról, hogy Beke Erzsébetnek úgy ajánlották Polónyit, mint az egyetlen, aki ebből még pénzt tud kicsikarni.

— Hallottam Beke Erzsébettől, hogy Rupp Zsigmond közjegyző mondta, neki, hogy ezen a dolgon csak Polónyi Géza tud segíteni.

Lengyel Zoltán még több kérdést intézett a tanuhoz, majd az ügyész indítványozta Polónyi Gézanak tanuaké váló kihallgatását. Polónyi hozzájárul az indítványhoz, vagy ha nem ilyen értelemben hatázza a bíróság, kéri, hogy ő is kérdéseket intézhessen a tanuhoz. Az elnök helyt ad a kérelemnek, előbb azonban tiz percre felfüggeszti a tárgyalást, amelyet egy órákor folytattak. Két óráig több tanut már nem hallgat ki a bíróság.

Az éjjeli órákban jelenti fővárosi tudósítónk telefonon a délutáni tárgyalásról a következőket:

Délután 2 órákor Nákó Sándor gróft hallgatta ki a törvényszék, aki előadja, hogy tudomása volt Beke Erzsébetnek nagybátyjávali viszonyáról, aki másfél millió koronát költött a nőre és vagyonát is reá hagyta. Elmondja továbbá, hogy Polónyitól kapott felszólító levelet s ennek folytán nagybátyja megbizásából 10,000 korona apanaszt biztosított Beke Erzsébetnek.

Öt órákor Andrassy Gyula gróf belügyminiszter kihallgatása következett, aki csak Nákó gróf szóbeli közléséből ismeri az ügyet s elmondta mindazt, amit Nákó gróf is előadott.

Ezzel véget ért a bizonyító eljárásnak a Nákó-ügyre vonatkozó része s nyomban áttértek a Duna-gőzhajózási társaság ügyére. Ez ügyben Hüvös, Ehrlich és Komlós bizottsági tagokat hallgatták ki, utóbbi vallomására meg is eskették.

A tárgyalást holnap folytatják.

Négy betörés egymás után.

A színházi cukrászda tolvaja.

— április 28.

(Saját tudósítónktól.) Kerekes Lajos foglalkozására nézve műszerész-tanonc, de mellékfoglalkozásként néha napján be-betör a színházi cukrászdába és alaposan megdézsmálja a habos Kugler-süteményeket, a finom bonbonokat s más hasonló édességeket. Hanem ennek a manipulációnak rá nézve nagyon is keserű következményei lettek, amennyiben a rendőrség nem méltányolta kellőképpen inyen-gusztusát és letartóztatva be-kísérte az ügyészség fogházába, hol bizony nem Kugler süteményen, hanem ugyancsak-közönséges rabkoszton tartják a vendégeket. No de legalább nem rontja el a gyomrát.

Az eset egyébként ott kezdődik, hogy a legutolsó hónapok alatt összesen négyszer törték fel ismeretlen tettesek a színházi büfét. Minden egyes alkalommal nagyobb mennyiségű süteményt s más cukrászati cikkeket vittek el, úgy hogy a négy betörés miatt a bérlőnek, Jost Ferencnek a kára meghaladja a félezer koronát.

A betörések ügyében megtett feljelentések folytán a rendőrség széleskörű nyomozást indított. Bardócz és Szöcs rendőrbiztosok

heteken keresztül folytatott megfigyeléseik alatt kiderítették, hogy a betörő senkimás, mint Kerekes Lajos tanonc, ki a színház portásánál tartózkodik már hónapok óta. — Munkakerülő, léha fiu, ki bár be van szegődve Földváry elektrotechnikushoz, de soha feléje sem nézett a műhelynek, hanem ott elősködött a portás nyakán, aki szüleiére való tekintettel tartotta csak a renyhe fiut.

Kerekes Lajos, mikor a rendőrségen vallatásra fogták beismerte, hogy egy ízben, ezelőtt mintegy három héttel batört a cukrászdába, de tagadja, mintha mind a négy betörést ő követte volna el. A cukrászdába úgy jutott be, hogy a portástól kilopta a hátsó feljáróhoz vezető kulcsot s a cukrászda nagy üvegablakát kitorve azon bemászott.

Kihallgatása után az alig 16 éves fiut letartóztatták és tegnap átkísérték az ügyészség fogházába. Betöréses lopás miatt folyik ellene az eljárás. A fiu különben büntetett előéletű és kisebb lopás miatt már volt elzárásra ítélve.

Hirek.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi oszarnok... lépés-folyosóján. Telefon 412 ...

— **Világítás a Homokkertben.** Megirtuk volt, hogy a városi tanács a homokkerti lakosság azon kérelmét, hogy a kertség világítására 400 korona segélyt szavazzon meg elutasította azon indokolással, miszerint a kertségbe villamos világítást vezetnek be. A tanács ezen határozatát Kurucz Lajos kertgazda megfélebbzte.

— **Uj folyóirat Debrecenben.** Rostkovies Ariur debreceni hírlapíró „Kossuth zászló” címen politikai, társadalmi, szépirodalmi havi revüt ad ki, melynek munkatársai elsőrangú fővárosi és debreceni újságírók lesznek.

— **Feloszlatták a kőműves sztrájk-tanyát.** Vasárnapi s. ámuunkban meztünk, hogy Vég Gyula rendőrkapitány elrendelte az építőmunkások sztrájk-tanyájának a feloszlását. A főkapitányi végzést vasárnap reggel 10 órákor hajtották végre. Fehér Mihály rendőrbiztos megjelent három rendőrrel a sztrájk-tanyán és kihirdette a sztrájk-tanya feloszlását. A sztrájkolók nagy tömege nyugodtan hallgatta végig a végzést és aztán csendesen széteszlottak. Rendzavarás nem történt.

— **A vasuti pályaház kibővítése.** Ismeretes dolog, hogy a vasuti pályaház kibővítése céljából az államvasutak igazgatósága földterületet kért a várostól. A város adott is területet, amelynek telekényvezetése már megtörtént. A tervezetet és szerződést a város átteszi az államvasutak igazgatóságához, amely jóváhagyás végett a miniszteriumhoz terjeszti fel az ügyet.

— **Vágó Béla pöre.** A tegnapi esküdtzék előtt Vágó Béla volt debreceni szocialista titkár állott, vádolva izgatással egy röpiratért, melyet a múlt évben a debreceni szocialista párt boesájtott ki és a melyben az ügyészség izgatást látott. A vádlottat dr. Bródy Ernő országgyűlési képviselő védte. Vágó Bélát az esküdtsek nem bűnösnek mondták ki s így a bíróság a vád alól felmentette.

— **Elütötte a kiveonat.** Komoly életveszedelemben forgott vasárnap este Juhász Pál napszámos, kit a Késes- és Hunyady-utca sarkán az arra haladó kiveonat elütött. A mozdonyvezető lélekjelenlétének köszönhető, hogy Juhász Pál súlyosabb sérüléseket nem szenvedett. A vonatot ugyanis idejekorán sikerült megállítani és így az elütött

ember kisebb horzsolások árán megmenekült.

— **Sakkverseny.** A felsőkereskedelmi iskola kebelében a tanév elején alakult meg a sakk-kör, mely hivatva volt a sakkozás nemes játékának a fiatalság minél nagyobb rétegét megnyerni. S e cél sikerült is, mert vasárnap délelőttönként egyszerre 40-50-en is összemérték tudásukat, mérkőzéseket tartottak, kisebb versenyeket rendeztek. E tanévi működésük befejezésül nyilvános házi verseny lesz, melyen a 14 legjobb játékos vesz részt. Az egy fordulós versenyt f. hó 29-én szerdán d. u. 3-kor nyitja meg az iskola igazgatója Fábrián Lajos Mór. A kiosztandó díjak összege körülbelül 60 korona. A verseny minden szerdán d. u. 3-6-ig, vasárnap d. u. 7-10-ig és délután 2-5-ig lesz, melyre az érdeklődőket szívesen látja a sakk-kör vezetősége.

— **Titokzatos öngyilkosság.** Nagy Róza 30 éves cseléd, ki a Csapó-utca 21. szám alatt Sipos Báltintné kávémérésében volt alkalmazva, tegnap reggel a kávémérésben marólugot ivott. Súlyos belső sérüléseivel beszállították a közkórházba, hol azt mondotta, hogy tévedésből, ricinusolaj helyett ivott marólugot. A rendőrség emberei előtt azonban már másképp beszélt. Azt vallotta, hogy azért ivott marólugot, mert az anyjával rossz viszonyban élt s ez a dolog nagyon bántotta, annyira, hogy öngyilkosságra határozta el magát. Állapota súlyos, de nem veszélyes.

— **Debrecen látványossága a Royal nagy kávéház,** mely rövid fennállása óta a város uri társaságainak kedvelt találkozó helye, mindennap kellemes szórakozást nyújt. Pompás italok, kiűzős buffet, külön szobák. Figyelmes kiszolgálás. Naponta cigányzene. Kedden Kiss Béla, szerdán Magyar testvérek, csütörtökön Rác Károly jeles zenekara hangversenyez a legújabb dalművekből összeállított musorral.

— **Borzalmas halál.** Borzalmas halállal mult ki a közeli Kabán Vass Emma, ottani szülők négy éves gyermeke. A kis leány vigyázatlanságból beleesett az udvaron lévő három méter mélységű emésztő gödörbe, hol halálát lelte. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a gyermek halálát fuladás okozta. A hullát fel fogják boncolni, az ügyészség utasítására erélyes vizsgálatot indítottak, hogy a gondatlan szülőket menyiben terheli a felelősség.

— **Összeesett az utcán.** Nagy sokadalom volt tegnap a Rákóczi-utcán, hol a 6. szám előtt Gulyás János 85 éves napszámos összeesett. Kihívták hozzá a mentőket, kik beszállították a közkórházba. A szerencsétlen ember baja aggkori gyengeség.

— **Brutális férj.** Véresre verve, eszméletlen állapotban szállították be vasárnap este a közkórházba a mentők Szoleczki Edénét, egy vaggongyári munkás ifju feleségét. A szerencsétlen asszonyt férje bepálkázva vasárnap délután úgy összeverte, hogy a szerencsétlen eszméletlenül esett össze a lakásban. A brutális férj erre eltávozott, az összekinzott asszonyhoz a szomszédok kihívták a mentőket, kik első segélyben részesítették. A kegyetlenkedő férj ellen a rendőrség eljárást indított.

— **Részeg, vagy tolvaj.** A Vilmos huszárlaktanya udvarán vasárnap éjjel elfogtak valami Rubin Sándor nevű embert, ki részegséget tetten meg csak életjelt sem akart adni magáról. Bevitték a rendőrségre hol reggel kihallgatták. Azt vallotta, hogy részeg állapotban jutott be a

kerítésen át a laktanyába. Ez azonban nem valószínű és az a gyanu, hogy lopási szándékkal férközött be a kaszárnya udvarára. A vizsgálat folyik.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán az anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Schwatz Mária 9 hónapos r. k. Szilágyi Istvánné ref. 47 éves, Nyiri István ref. 19 napos, Labanc István ref. 68 éves, Sándor Károlyné ref. 37 éves Gyarmati Margit ref. 21 hónapos.

— **Bluzselymeket** rendkívül olcsón árulunk amíg a készlet tart az Ott Károly ut. cég. Kossuth-utca városháza alatt.

Finom sollingeni zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és uti kellékek a legolcsóbban Mentze Henrik áruházában kaphatók, Kossuth-utca 4. szám.

Alkalius Natron-Sithion gyógyviz.

Orvosi ajánlva: hugysavas diathesis, kösvény, cukorbetegség, gyomor, vese s húgyhólyag-bántalmanál stb.

Mint üdítő és borviz páratlan.

Bővebb felvilágosítással szolgál a

KÖZPONTI IRODA: Budapest, V., Lipót-körút 29.

Főraktár: Komlóssy Lajos urnál Debreczen.

Kapható: gyógyszertárak, drogueriák és fűszerüzletekben.

Távirat és telefon.

Leszurt szobrász.

Budapest, április 27. Heit Jenő újpesti szobrászt volt menyasszonya Fejes Mariska törrel sziven szurta azért, mert a szobrász elhagyta. Heit meghalt, a leányt elfogták.

A dánosi bűnpör.

Budapest, április 27. Ma a dánosi megszárlás tárgyalásának ötödik napján is éppen olyan érdeklődés nyilvánult a bűnpör részletei iránt, mint eddig. A mai nap minden esemény nélkül mult el, a tárgyalás menete egyhangú és unalmas volt, minden izgalom nélkül való. A vidékről érkezett tanukat hallgatták ma ki, akik nagyjában valamennyien ugyanazt vallották, fontos részletet azonban nem tudtak mondani.

Meggyilkolt bíró.

Kecskemét, április 27. A közeli Jászszentandrás község községi bíráját Peyer Istvánt ismeretlen tettesek agyonverték. Azt hiszik, a gyilkosság bosszu műve.

Véres bucsu.

Ksibodajk, április 27. A mai bucsun mulató legények összeveszttek a csendőrökkel, egyik csendőrt megütötték. Csendőrök erre tüzet adtak, egy legény meghalt, 8 megsebesült. A vizsgálat megindult.

Csarnok.

Bosnyákország sárkánya.

A „Debreczen” eredeti regénye.

Irta: *Tomic Eugén.* 21

Mejrának úgy mondták, a hajdukok (rablók) miatt, kik a környéken garázdálkodnak. Habár ő jól tudta, hogy ezek az örök Husszein miatt vannak föllálítva. Hiszen már ezelőtt régebben is jártak hajdukok, de azért külön órség még sem őrködött a kula (vár) körül.

Mejra bérelt hirnöke, Frányó, aznap tért vissza, mikor Ali elindult és olyan üzenetet hozott Husszeintől, hogy ő azonnal eljő, amint Ali pasa Zvornikba érkezett. — Tényleg, Ali pasa távozása után ötöd napra Husszein megérkezett és belovagolt Ruzstem bég udvarára.

Altomantovics Ruzstem bég nagy szivességgel fogadta a kapitányt és kávéval és csibukkal megvendégezte.

Husszein bég nem várt sokáig, hanem mindjárt elbámulta Ruzstem bégnek, miért jött.

— Halottam, hogy Mejrát Vidaias Alinak igérted.

— Ugy van, fiacskám, — erősíté az öreg bég.

— Ez baj, bátyám, — szólott Husszein, — mert mi, én és Mejra, szeretjük egymást és én nem bírok Mejrától lemondani. Azt tudom, hogy te nem hazudtolhatod meg adott szavadat, de épp ezért mondom, hogy baj van és baj lesz ezután.

— De hát miért kell bajnak lenni? — kérde az öreg.

— Mert azt majd a kard dönti el, hogy ki legyen Mejra, ha Ali vissza nem lép. Egyikünknek meg kell halni. Azért jöttem, hogy ezt neked megmondjam. Mondjad Alinak, keressen más szeretőt magának és hagyja meg nekem az enyémet, akit én választottam és aki csak értem eped.

— Kényszeríteni nem bírom, de majd hírül adom neki, hogy mit akarsz vele, — felelte Ruzstem bég.

— Tedd meg, kérlek és az ő feleletét tudasd azután velem.

Ruzstem bég megígérte szentül, hogy teljesíteni fogja Husszein kérését.

Husszein bég tehát fölkelt, elbucszott az öregtől, aki megindultan kísérte ki a kastélyból.

Hogy szobájába visszatért Ruzstem bég, elszomorodott és gondolataiba mélyedt.

— Sajnálom, — így beszélt magában, — mert hősi szíve van és nagyon szereti a leányomat, csak idején jött volna, ma már vöm volna. Miért is nincs két leányom? Akkor Mejrát Husszeinnak adnám, a másikat Alinak.

(Folyt. köv.)

Kiadja: a „Debreczen” Hírlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

HIRNEVES

olajszardínia gyár keres Magyarországon nagyobb városokban a szakmában jártas

képviselőket

referenciákkal. Ajánlatok „A. V. 300.” jelige alatt

Mosse Rudolfhoz

Budapest, küldendők.

Eladó nyaraló és szálló

a Sesta-kertben. Értekezhetni

Dr. Márton Kálmán

ügyvédnél, Piac-utca 44.

Csikos- és Bordűrös

Bluzselymek,

Tussor és Shanghai

Nyersselymek

gyönyörű szép színekben kaphatók

Bosznay J. és Tsa

divatruházában

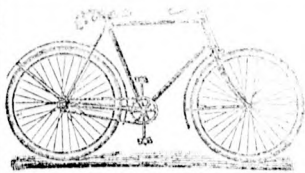
Debreczen, Kossuth-utca 5. szám.

Újdonságok!!

Tavaszi costum kelmékben, Blouze selymekben és blouze kelmékben. — Jó mosó kartonok, divat zefirek, Schroll-féle siffonok, havasi vásznak, LILION VASZON MINDEN SZÉLESSÉGBEN — Olcsó szabott árban kapható

Szépe Lajos

női divat-, vászon-, fehérnemű- és rövidáru-fizletében Kossuth-utca 6. szám.

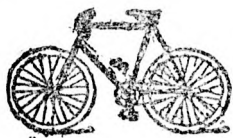

A legszebb, legjobb és mindenütt a legkedveltebb védjegyesbicikliket

— 96 Kr.-tól kezdve — egész a határig teljesen vám- és tehermentesen szállítjuk. Sok évi jóállás. Egyszerű kivitelű kerékpárok olcsóbbak. Összes hozzávaló részek Berlinből szállítatnak. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kérjük legelső osztályu gyártmányainkat alacsonyabb árban levő csekélyebb értékű árukkal össze nem hasonlítani.

Multiplex-Fahrrad-Industrie, Berlin 12.
Gitschinerstr. 15.

Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-újon-ságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémcsztergályozást, zománcolást, nickelezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh
Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

Olcsó kölcsönt

előnyös feltételek mellett
leggyorsabban eszközöl

Groszmann és Mandel

bankiroda DEBRECZEN,
Hunyadi-utca 17. Alapított
1895-ben.

Interurban és megyei telefon 76. sz.

! 14—16 éves !
kifutó fiúk havi fizetéssel fel-
vétetnek a kiadóhivatalban:
Arany János-utca 2-ik szám,
(Hungária kávéház).

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt.
Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámítol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvész tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre és

Vállalkozik minden egyéb bank-
ügylet kötésére.

Az igazgatóság.

Hirdetés.

A ref. egyház presbyteriuma az E. T. III. t.-c. 19. §-a folytán közhírré teszi, hogy a ref. egyházi adónak és közalapi járuléknak kivetése az 1908. évre befejeztetett, minélfogva a kivetés jegyzéke ez évi április hó 27-én, délelőtt 9 órától május hó 11-én, délután 5 óráig az egyházi számvevői hivatalban közszemlére kitétetik és azt a jegyzéket ebben az időben a hivatalos órák alatt egyházunknak minden érdeklődő tagja megtekintheti s a kivetés ellen, ha azt magára nézve sérelmesnek tartja, ez évi május 11-től nyolc nap alatt felszólamlással élhet.

Kelt Debreczenben, 1908 április hó 23-án.

A ref. egyház presbyteriumának elnöksége:

Kiss Albert,
lelkészelnök.

Simonffy Imre,
kir. tanácsos, főgondnok.

BUZIÁSI PHÖNIX

ASVÁNYVIZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.

[Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes szénsavdus.

✿ RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ. ✿

Orvosilag ajánlva. Orvosilag ajánlva.

Ivógyógmódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fűvényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség :
Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdön.

NŐI DIVAT TAVASZI UJDONSÁGOK

gyapju costüme és ruha szövetek.

Szines és nyers selymek, mindenféle diszitések,

NŐI- ÉS GYERMEK FELÖLTŐK

≡ DUS VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK ≡

Molnár Ferenc Zádor Lajos utóda divattermében Főter, Városházépület.

Női ruha készítési műtermek Kossuth-utca, Kardos L. házban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

* *
Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.
* *
Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beklüditik.
* *
Apró hirdetések előre fizetendők.

Irodai gyakornokok, kiknek jó írásuk és jó megjelenésük van, előkelő társaságnál azonnal alkalmaztatnak. Ajánlatok „Nyugdíj” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

Villanyosengőt készít és javít Krausz Kálmán, Hatvan-utca 2. sz.

Biharmegyében 600 kis hold, köves uttól 4 és fél km., vasutállomástól 9 km. távolságra, új gazdasági épületekkel, 40 kat. hold dohánytermeléssel, sik fekvésű, kitűnő I. osztályú szántó, legelő és kaszáló, előnyös és kényelmes fizetési feltételek mellett eladó, illetve bérbeadó. — Bővebb értesítések nyerhetők Goldstein Mór banküzletében, József királyi herceg-utca 10. (1658.)

Varróleányok, női szabóhoz felvétetnek, Fenyő Sándorné, Zugó-u. 6.

Egy nagy furógép, lábhajtásra és egy tábori tüzhely, lakatosnak eladó. Egy lakatos tanoncz felvétetik. Debreczen, Jókai-utca 16. sz. (1671.)

Irodának vagy garçon lakásnak két szoba kiadó Hunyady-utca 10. sz. alatt. Bővebbet Szappanos-u. 16. (1653.)

Villany világítást,

telefonok, villamos csengők berendezését és évi jókarban tartását legjobb anyaggal és szolid árért eszközlöm. — FÖLDVÁRI L. Debreceni Első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat.

Kossuth-utca 1.

Telefon 168. sz.

Társat keresek sürgősen, néhány száz koronával jól jövedelmező, kitűnő forgalmú üzlethez. Szakértelem nem szükséges, Komoly ajánlatok poste restante „Társ” jeligére kéretnek.

Építésszek és építők figyelmébe. Elvállalok mindennemű padozatokat, parkett rakást, ugymint: boltberendezést, portál-, butor- és épületmunkákat, butortisztítást és javításokat jutányosan eszközlök. Klótz János asztalos, Homok-utca 105.

Felolvasót keresek az esti órákra. Cim a kiadóban.

Kiadó egy 40 év óta fenálló jóforgalmú fűszerüzlet italmérséssel és dohány tőzsdével. Hozzá tartozó 2 szoba, 3 pince, 3 raktár, 1 konyha, eseléd szoba 1 petroleum, 1 fás szin és 6 lóra való istálló. Értekezhetni a tulajdonos Hatvan-utca, vásártér Csicsó Lajossal 69. szám.

Gyönyörű modern tölgyfa interziás hálószoba butor és egy hajlított elejű mahagóni pulituros könyvszekrény raktáron van és jutányosan eladó a Műbutor-asztalos szövetkezetnél, Péterfia-utca 1.

Egy varrogép eladó. Cim a kiadóhivatalban. (1566.)

Az ugynevezett Kutjavölgyén a szoboszlói országnál 7 kilométernyire 21 köblös és 3 vékás ujosztású föld gazdasági épületekkel eladó. Értekezhetni Timár-utca 14. szám.

Kiadó. Szépen butorozott utcai szoba előszobával Egyalmom-utca 4. sz. 1492.

Sétakertben kényelmes nyaraló, továbbá nagyerdei köruton nyaralónak való szőlő eladó. Cim a kiadóban.

Irodai gyakornoknak fiatal ember felvételik a Központi Banknál, Piac-u. 65.

Butorozott szoba kiadó Szent-Anna-utca 48. sz.

Debreczen sz. kir. város szeszüzletében, Széchenyi-utca 3. szám alatt kóser husvéti szilva és törköly pálinka, 1 és fél literes üvegekben, 1 liter 2 korona, fél liter 1 koronájával kapható.

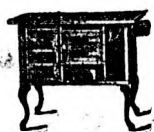
Könyvelést esteli órákra elvállal mérlegképes könyvelő. Cim a kiadóhivatalban.

Egy lovas stráfkocsit költözésekhez Beresényi-utca 29. sz. a. lehet megrendelni.

Kiadó lakás. Fűvészkert-utca 6. sz. alatt 1 szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségek május 1-től kezdve kiadó.

Hatvan-utczai 1-ső járás 8. számú kert bérbeadó lakással és az idei terméssel. — Bővebbet Bosznay J. és Társa cégnél. (1529.)

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás. Üzlet felosztás miatt tükrök, képek, mosdók, chinaezüst tárgyak, evőeszközök, porcelán és üvegaruk minden elfogadható árrban eladók. Ifj. Pájer József utóda városi bérház 2.

takarék tüzhelyek,
főzőedények,

Perenospora fecskendők, fedéllemezek, eseréphályhák nagy választékban, jutányos árrban kaphatók.

Kovács Gyula,

vasüzletében.

Bika szálloda mellett.

Költöztetek féderes stráf kocsin. Értekezhetni Debreczeni Lajosnál Csapó-u. 86.

Egy fiatal kereskedő segéd, ki rőfös és divatúru üzletben jártas, állást keres. Cim a kiadóhivatalban. (1569.)

Nagyváradon 25 év óta fenálló kóser étterem, ujonnan berendezve, utazók által látogatva, családi körülmények miatt eladó. Bővebbet Grósz Adolfnál Nagyvárad, Kert-utca 4. 1553.

Hegedű. 3 db kitűnően kijátszott hegedű elutazás miatt azonnal eladó. Ár: 15, 25 és 60 frt. Cim: Vár-utca 12, keresztpület.

Intelligens, nagy képzettségű fiatal ember, ki több nyelvet bir, keres hozzáillő foglalkozást. Elfogad nevelői, esetleg irodai vagy más hasonló állást. Irodalmi gyakorlattal is bir. Cim a kiadóban.

Eladó egy nagy jégsekreány, hentesnek vagy mészárosnak való. Csapó-utca 18. sz. a.

Egy 40—42 éves józan életű ember és jó okmányokkal bir, óhajtaná egy 32—36 éves nővel örök hűséget mondani. Levelek: „Örök hűség” alatt a kiadóba kéretnek.

A nagy Bocskay-szőllőskertben 2 nyilas szőlő, fele rizling, fele hazai, a 2-ik esősházzal szemben eladó. Értekezhetni Szabó Lajosnál, Hajduhadházon.

Eladó 100,000 kifogástalan fehér szlankamenka és 100,060 piros szlankamenka, sima. Ezre 7 korona. Hársfa, 100 darab 60 korona. Resch Miklós, Ujvidék.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

DEUTSCHNÁL MINDENKOR FRISS

pörkölt és darált

= kávék =

kaphatók Piac-utca 38., Hatvan-utca 4.

Tavaszi női újdonságok!

Szines és mintázott kosztüm-és divatkelmékből gyönyörű választékot tartunk. Angol és

francia Bluzszövetek a legújabb kivitelekben. Divat bluzselymek a legelőkelőbb forrásokból. Fekete és szines divatnapernyőkből

Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat- és szőnyeg-
áruházában.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk. 1470

Gyár-

telepnek

vagy ipari vállalatnak alkalmas helyen, a lovasut mentén 1100 □-ös jókarban tartott

vénkerti szőlőskert

egészben vagy részben eladó. — Czim a kiadóban.

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Villagítótetek, csillárok és szerelvények dug választéka.

Telefon szám: 568

1063